

Ukmergės rajono savivaldybės merui Dariui Varnui
Tarybos Švietimo, kultūros, sporto ir jaunimo reikalų komiteto pirmininkei Ingai Kižienei
Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėjui Vaidotui Kalinai
Savivaldybės nevyriausybinių organizacijų tarybai

Dėl tvaraus NVO įtraukimo į sprendimų priėmimą ir švietimo paslaugų teikimą Ukmergės rajono savivaldybėje

2023 gruodžio 18 d., Vilnius

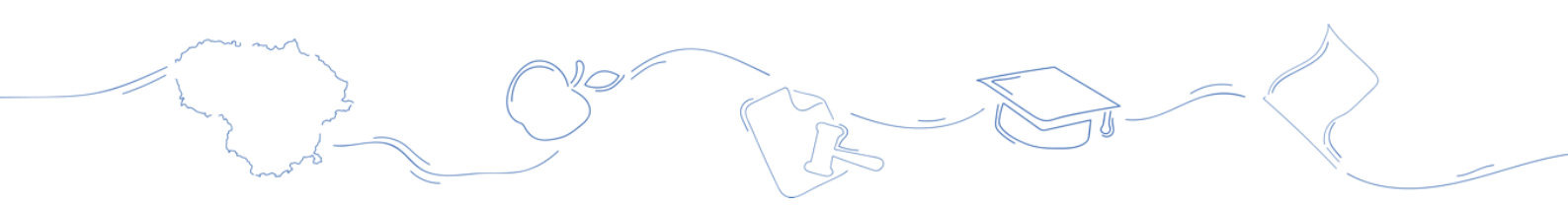
Nacionalinis švietimo NVO tinklas, vienijantis nevyriausybinės švietimo organizacijas ir siekiantis stiprinti švietimo organizacijas regionuose, vykdo stebėseną, kaip nevyriausybines organizacijas (toliau – NVO) yra įtraukiamos į savivaldybių strateginių dokumentų rengimą, sprendimų priėmimo procesus ir įgyvendinimo priemones. Remdamiesi Ukmergės rajono savivaldybės strateginių planų ir kitų dokumentų analize bei atsižvelgdami į 2023 m. lapkričio 9 d. vykusios apskritojo stalo diskusijos rezultatus, siūlome numatyti tolesnius veiksmus, kurie padėtų savivaldybei sustiprinti švietimo NVO dalyvavimą, sprendžiant švietimo prieinamumo, įvairovės ir kokybės klausimus.

Tikslinga atkreipti dėmesį, kad Ukmergės rajono savivaldybėje veiklą vykdo ir jos rezultatus viešina Nevyriausybinių organizacijų (NVO) ir Bendruomeninių organizacijų (BO) tarybos, tačiau švietimo klausimams tarybų darbotvarkėse dėmesio nebuvo skirta. Ukmergės rajono savivaldybės švietimo taryba jokios aktyvios veiklos nuo 2015 metų nevykdė. Ukmergės rajono savivaldybės 2023–2025 m. strateginiuose dokumentuose išskirtos priemonės ir lėšos rajono NVO plėtrai ir tvarumui palaikyti (45 tūkst. Eur per metus). Tačiau pastebėtina, kad NVO įtraukčiai švietimo srityje skiriama gerokai mažiau dėmesio nei kitose viešųjų paslaugų srityse.

2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane numatytas rodiklis iki 2025 m. perduoti 15 proc., o iki 2030 m. – 30 proc. savivaldybių viešųjų paslaugų teikti nevyriausybiniams ir bendruomeniniams organizacijoms. Nepaisant to, kad kiekvienais metais didžiausios išlaidos Ukmergės rajono savivaldybės biudžete tenka švietimui, nevyriausybines organizacijas nepakankamai įtraukiamos į švietimo kokybės ir prieinamumo, įtraukiojo ugdymo, pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir kitas švietimo priemones. Remiantis Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro atliktu savivaldybių biudžetų tyrimu, Ukmergės rajono savivaldybėje 2021 m. nepriklausomiems švietimo teikėjams skirta 1,1 proc. savivaldybės švietimo biudžeto (įskaitant dotacijas) lėšų – gerokai mažiau nei Lietuvos vidurkis, kuris 2021 m. buvo 4,60 proc¹. 2022 m. savivaldybėje stebimas nežymus augimas, kuris siekė 2,1 proc²., tačiau duomenys rodo, kad augimui įtaką darė tik nacionalinių teisės aktų reglamentuoti pokyčiai tokie, kaip minimalios algos didėjimas. Atsižvelgiant į pastarųjų metų rodiklius ir savivaldybei neinicijuojant pokyčių, Nacionaliniame pažangos plane numatytų rodiklių Ukmergės rajono savivaldybėje nebus įmanoma pasiekti.

¹ Vilniaus regiono viešųjų paslaugų perdavimo rodikliai, 2023.06.21, http://www.3sektorius.lt/docs/Vilniaus_2023-06-21_09_59_24.pdf

² NVO pinigais: Nepavaldžių organizacijų įtraukimas į viešųjų paslaugų teikimą, 2022.12.07 [Microsoft PowerPoint - Forumas 2023 RD skaidres.pptx \(3sektorius.lt\)](#)



Rekomendacijos Ukmergės rajono savivaldybei

- Sistemingai įtraukti NVO tarybą ir kitas nevyriausybinės organizacijos į strateginio planavimo procesus (savivaldybės plėtros ir veiklos planų rengimą), taip pat svarstant švietimo, socialinių paslaugų, kultūros ir sporto klausimus.
- Rengiant ir tvirtinant planuojamus biudžetus atkreipti dėmesį į nepakankamą suaugusiųjų neformaliojo švietimo ir tęstinio mokymosi programų finansavimą ir siekti nuosekliai didinti šių programų finansavimą.
- Siekiant užtikrinti NVO vykdomos veiklos ir teikiamų paslaugų tvarumą bei ilgalaikį poveikį, naudoti efektyviausius švietimo paslaugų pirkimo būdus: akreditaciją, paslaugų krepšelį, paslaugų pirkimą, rezervuotas paslaugų sutartis. Projektų konkursų būdą naudoti vienkartinėms, trumpalaikėms veikloms įgyvendinti, organizacijų kompetencijų stiprinimui (mokymams ir tinklaveikai), naujoms iniciatyvoms išbandyti ir diegti.
- Siekiant stiprinti ir plėsti rajono švietimo NVO bei sudaryti sąlygas tvariai jų veiklai, nuosekliai įtraukti švietimo NVO į savivaldybės ar jai pavaldžių įstaigų vykdomas programas kaip partnerius arba paslaugų teikėjus.
- Spręsti švietimo prieinamumo, įvairovės ir kokybės problemas tokias, kaip įtraukiojo ugdymo, mokymosi pasiekimų gerinimo, visos dienos mokyklos, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo ir kt., pasitelkiant NVO.
- Į numatytą atnaujinti Švietimo tarybos sudėtį įtraukti įvairių sričių švietimo NVO atstovus.

Rekomendacijos NVO tarybai

- Į darbotvarkę įtraukti ne tik bendruosius, bet ir sektorinius, ypač švietimo ir kultūros, klausimus, kur NVO ir bendruomenių įtraukimas į viešųjų paslaugų teikimą savivaldybėje yra mažiausias.
- Pagal galimybes įsitraukti į švietimo ir kitų sričių aktualių klausimų svarstymą atitinkamuose savivaldybės komitetuose.
- Siekiant stiprinti ir plėsti rajono švietimo NVO bei sudaryti sąlygas tvariai jų veiklai, inicijuoti savivaldybės konkursinio finansavimo priemonių, skirtų vaikų vasaros poilsiui, neformaliajam suaugusiųjų švietimui ir tęstiniam mokymuisi ir kt., pakeitimus, sudarant galimybę šiuose konkursuose dalyvauti tik savivaldybei nepavaldiems paslaugų teikėjams (arba skirti prioritetinius balus NVO, arba nustatyti privalomą partnerystę su NVO).

Maloniai prašome informuoti apie savivaldybės planuojamus veiksmus, skirtus plėtoti ir stiprinti vietos nevyriausybinių organizacijų dalyvavimą, teikiant įvairias švietimo paslaugas Ukmergės rajone.

Direktorė

Judita Akromienė